

Izazovi u razvoju glamping ponude u Hrvatskoj

Jazbec, Antonija

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:319407>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet Zagreb

Stručni studij poslovne ekonomije -Turističko poslovanje

IZAZOVI U RAZVOJU GLAMPING PONUDE U HRVATSKOJ

Završni rad

Antonija Jazbec, 0067573454

Mentor: doc. dr. sc. Antonio Vlahov

Zagreb, lipanj 2020.

ANTONIJA JAZBEK
Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ZAVRŠNI RAD
(vrsta rada)
isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 23.06.2020.

Jazbek
(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Metode istraživanja i izvori podataka.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. OPĆENITO O KAMPING TURIZMU	3
2.1. Pojmovno određivanje kampinga	3
2.2. Osnovna obilježja kampinga	4
2.3. Razvoj kampinga	5
2.4. Aktualni trendovi u kamping ponudi.....	7
3. TEMELJNE ODREDNICE GLAMPING PONUDE	10
3.1. Pojmovno određivanje glampinga	10
3.2. Zakonodavni okvir poslovanja glampinga	14
3.3. Povijesni razvoj glampinga	16
3.4. Ponuda glamping u svijetu	17
3.5. Analiza glamping ponude u Hrvatskoj.....	25
4. KRITIČKI OSVRT NA MOGUĆNOSTI RAZVOJA GLAMPING PONUDE U HRVATSKOJ	33
5. ZAKLJUČAK	36

1. UVOD

Turizam je postao jako važan u ljudskom životu. Na putovanje se više ne gleda kao na sekundarnu potrebu već ona postaje osnovna potreba svake osobe. U današnje doba brzog života, rutine i navike ljudi žele promjenu bijeg od svakodnevice te se zato odlučuju za putovanje u neke nove dijelove svijeta gdje još nisu bili. Nastaje potreba za odmorom od svakodnevnog života. Turizam i putovanje u današnje doba više ne podrazumijeva samo sunce, plažu i more već odlazak u neku novu avanturu ovisno o zanimanjima turista.

Turističke potrebe i očekivanja turista postaju sve profinjenija i jedinstvena. Kako bi ponuda odgovorila na promjene u željama potražnje javljaju se specifični oblici turizma. Specifični oblici turizma su vrste putovanja podjeljene prema željama i potrebama potražnje. Tako postoji sve veći broj proizvoda u okviru npr. sportsko turizma, kulturnog turizma, avanturističkog turizma i drugih oblika turizma. Zbog gradske gužve i zagađenosti javlja se potreba za povratkom u prirodu. Turisti odlaze kampirati kako bi se spojili s prirodom i doživjeli osjećaje koji se u gradu ne mogu doživjeti. Iz modernog načina života i nove potrebe potražnje nastao je i kamping turizam

1.1. Predmet i cilj rada

U ovom radu obrađuje se tema izazova razvoja glamping ponude u Hrvatskoj. Cilj istraživanja je utvrditi teoretski okvir glampinga, proučiti trenutno stanje glampinga u Hrvatskoj i istražiti koji su problemi i izazovi otvaranja i poslovanja objekata za glamping. Također u ovom radu će se razmotriti i mogućnosti razvoja te kako bi glamping mogao izgledati u budućnosti.

1.2. Metode istraživanja i izvori podataka

Metode istraživanja koje će se koristiti su: znanstvene metode indukcije i dedukcije, analize i sinteze, metode klasifikacije te konkretizacije. U radu su korišteni sekundarni izvori podataka

koji su pribavljeni iz članaka, knjiga te drugih relevantnih izvora. Također, za obradu primjera korišteni su internet podaci te službene internet stranice.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podjeljen u 5 poglavlja s podpoglavljima. Na samom početku se nalazi uvod. Drugo poglavlje daje svojevrsni uvod u specifičnosti kamping turizma gdje se postavlja teoretski okvir o kampingu, pojasnit će se koja su osnovna obilježja kampinga također pojasnit će se razvoj kampinga te koju su trendovi u kampiranju. U 3. poglavlju će se obratiti glavna tema ovog rada: glamping. Proći ćemo kroz pojmovno određivanje i zakonodavni okvir glampinga, povijesni razvoj glampinga te će se usporediti glamping u svijetu i u Hrvatskoj. Nakon toga će se iznijeti kritička analiza razvoja glampinga u Hrvatskoj.

2. OPĆENITO O KAMPING TURIZMU

2.1. Pojmovno određivanje kampinga

Kampiranje je boravak gosta na osnovnoj smještajnoj jedinici u pokretnoj opremi za kampiranje.¹ Riječ kampiranje dolazi od riječi kamp. Kamp je prostor namjenjen za kampiranje u kojem turisti mogu postaviti svoje šatore, automobile, kamp prikolice ili mobilne kućice. Kamp dolazi od latinske riječi campus što znači polje, ravan. Također može biti sinonim za livadu i uređeni ravni prostor. Kamping je najčešće povezan za boravkom u prirodi i aktivnostima u prirodi poput pješaćenja, planinarenja i ribolova... Teško je objasniti u potpunosti što sve podrazumijeva kampiranje, ali temeljna ideja je povezivanje s prirodom. Prema pravilniku o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata kampova iz skupine »kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj«, NN 138/06 kampovi se definiraju kao “poslovno funkcionalne cjeline koje se, ako ovim Pravilnikom nije drukčije propisano, sastoje od: 1. uređenog prostora na otvorenom, namijenjenog za pružanje usluga smještaja na otvorenom (kampiranje); 2. različitih građevina namijenjenih za smještaj gostiju; 3. različitih građevina namijenjenih za druge potrebe gostiju.”² Kampiranje se u Hrvatskoj prema zakonu smije odvijati samo u za to predviđenim ugostiteljskim objektima. Kampiranje izvan tih objekata je zakonski kažnjivo, dok je u drugih europskim zemljama moguće parkirati na regularan parking te tamo prenoćiti. U nekim zemljama nema ograničenja za trajanje boravka na parkingu, dok u drugim zemljama, poput Njemačke, Italije, Francuske, dopušten je ostanak od samo 1 dana. Također važno je napomenuti da kamping i kamping turizam nije isto. Naime kamping turizam je opširniji pojam od kampinga i podrazumijeva odnose i pojavu u turizmu između cjelokupne ponude i cjelokupne potražnje

¹ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi NN 54/2016, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html

² Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi NN 54/2016, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html

2.2. Osnovna obilježja kampinga

Unutar kampa može biti više vrsta smještajnih jedinica. Pravilnikom o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata kampova iz skupine „kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj“ (NN br. 75/2008 do 11/2014) predviđene su:

Osnovne smještajne jedinice koje su kamp mjesto i kamp parcela. Kamp mjesto je “ je pojedinačno ili grupno brojem ili slično označen i uređen prostor za kampiranje.”³ Važno je naglasiti da kamp mjesto mora biti očišćeno od korova, korjenja i kamenja te upotpunosti spremno za prihvat turista. Kamp parcela je omeđen, pojedinačno brojem ili slično označen i uređen prostor za kampiranje također očišćena i spremna za prihvat turista.

Osim osnovnim smještajnih jedinica kamp može imati i smještajne jedinice u građevinama poput spavaonica, apartmana, studio apartmana.

Kampovi su dužni imati recepciju na ulazu u kamp gdje se gosti mogu prijaviti. Ovo pravilo ne vrijedi jedino ako se kamp nalazi unutar turističkog naselja. U tom slučaju kamp može recepciju koristiti zajedno sa drugim objektima. Kampovi također moraju imati sanitarni čvor, prometnice unutar objekta, ugostiteljski sadržaj i uređen okoliš.

Kampove je moguće podjeliti u više kategorija ovisno o vrsti usluge koju pružaju. To su kamp, kamp naselje, kampiralište i kamp odmaralište.

Kamp je objekt u kojem se pruža usluga smještaja na kamp mjestima i parcelama, u kampu se nalaze i drugi ugostiteljski objekti i postoji mogućnost bavljenja sportskim aktivnostima.

Kamp naselje je objekt u kojem se pružaju ugostiteljske usluge u objektima za kampiranje ili drugim objektima poput hotela, apart hotela. Kamp naselja također imaju objekte za posluživanje hrane i pića te mogućnost bavljenja sportskih aktivnosti.

Kampiralište je objekt u kojem se pružaju usluge kampiranja s pokretnom opremom za kampiranje u posjedu gosta, dok je kamp odmaralište objekt u kojem se gostima pružaju usluge

³ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi NN 54/2016, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html

kampiranja za noćenje ili kraći odmor s vlastitom pokretnom opremom za kampiranje. Zbog velikog broja malih kampova koju nisu udovoljavali minimalne uvjete uvedena je nova kategorija, kampirališta, i ta kategorija specifična je samo za Hrvatsku.

Osim vrsta kampova potrebno je razlikovati i pojmove vezane uz ovu vrstu turizma. Turist koju odlazi na kampiranje zove se KAMPIST, vozilo sa integriranim prostorom za smještaj zove se KAMPER ili AUTODOM, dok se vrsta pokretne kamp opreme bez pogona zove KARAVAN ili poznatiji kao kamp prikolica.⁴

2.3. Razvoj kampinga

Kampiranje imalo veliku ulogu u razvoju turizma. Štoviše može se reći da su prvi oblici života bili nešto nalik kampiranju, još u Starom Vijeku prilikom nomadskog načina života ljudi su gradili improvizirane šatore kako bi se sakrili od kiše i vjetra. Takve preteče šatora su zamjenili život u špiljama. Kamping sličniji onom što danas poznajemo se prema nekim izvorima počeo pojavljivati u 20. stoljeću. Iako se prvi oblici modernog kampiranja javljaju već 1880. godine u Velikoj Britaniji kada je veliki broj posjetitelja kampirao tijekom slobodnog vremena iz zabave. U početcima oprema za kampiranje je bila teška i bilo je vrlo izazovno takvu opremu seliti na neka udaljena mjesta radi kampiranja pa su Englezi iz tog razloga preferirali transport plovilima koji se vršio preko rijeke Temze zbog čega je i upravo ta rijeka najveća poveznica s početkom kampiranja. Prema nekim teorijama⁵, u Europi je moderno kampiranje započelo sa njemačkim i skandinavskim studentima i "Grand Tourom". Prema drugim autorima⁶, kamping turizam počeo je u Velikoj Britaniji kao odgovor na brz razvoj industrije bez osjećaja za prirodu i razvoj velikih gradova. Prema tome početkom kampiranja može se uzeti događaj koji se dogodio u Velikoj Britaniji. 1886. Englez G. Stables konstruirao prvu prikolicu s turističkom svrhom. Ta je prikolica bila vučena konjskom zapregom.

Još jedan britanac smatra se jako važnim za razvoj kampiranja, a to je Thomas Hiram Holding, britanski putopisac. Za razliku od prvih „kampera“ na rijeci Temzi T. H. Holding je koristio puno

⁴ Travel advisor – kamper i kampiranje <https://travel-advisor.eu/kamper-i-kampiranje/> (03.05.2020.)

⁵ Sladoljev, J. (1998) Kamping turizam priručnik za vlasnike i vođitelje kampova. Pula: C.A.S.H., str. 9

⁶ Cvelić Bonifačić, J. (2011) Kamping, Osnove hrvatskog i europskog kamping turizma. Poreč: Kamping udruženje Hrvatske, str. 9.

lakšu opremu za kampiranje što mu je omogućavalo i dalja putovanja. Napisao je knjigu pod nazivom: *Cycle and Camp in Connemara* u kojoj se spominje rekreacijski biciklizamu kombinaciji s modernim kampiranjem na lokaciji Connemara u Irskoj gdje je i organizirana prva komercijalna kamping grupa na svijetu 1901.-te godine pod nazivom: "Camping and Caravanning Club".⁷

Povijest kampiranja u Americi započinje također krajem 19. stoljeća. Godine 1861. Frederik William Gunn⁸ vodio je grupu studenata na 40 milja dugo pješaćenje od Milforda do Long Island Sounda. Nakon dvodnevnog hodanja, dječaci su deset dana kampirali u prirodi i onda ponovno pješaćili natrag. Već 1876. godine u Americi je osnovan prvi privatni kamp za dječake slabašna zdravlja koji su vođeni u kampove u prirodi u cilju poboljšanja njihova zdravlja. Godine 1910. osnovano je Američko kamping udruženje - ACA (American camping Association) pod izvornim imenom CDAA (Camp directors Association of America).

1. svjetski rat zaustavljala razvoj kamping turizma, ali ubrzo nakon kraja rata dolazi do masovnog otvaranja novih kampova i razvoja takvog oblika turizma.

U Hrvatskoj je razvoj kamping turizma zaostajao zbog manjka i državne i društvene zainteresiranosti. Pravi razvoj kampinga počinje sredinom prošlog stoljeća, ali to ne znači da prije tog vremena nije bilo kampova. U tom vremenu postajali su manji kapovi većinom postavljeni u uvalama na otocima Krku i Rabu. Prvi dostupni podatci o kampingu u Hrvatskoj su iz 1953. godine prema kojem je u Hrvatskoj postojalo 18 registriranih kampova ukupnog kapaciteta 5400 osoba, koji su te iste godine ostvarili 186.000 noćenja.⁹ Prvi turisti bili su Česi i Nijemci, pri čemu treba spomenuti da su gosti iz tih zemalja i danas prisutni u velikom broju u strukturi inozemnih gostiju u našim kampovima.¹⁰ Što se tiče domaćih turista inicijativu je preuzelo studentsko društvo AMD „Sveučilište“ koje je 1955. godine organiziralo prvi grupni izlet s kampiranje u okolicu rijeke Krke. Također već tada su se hrvatski kampovi pozicionirali kao kampovi za naturiste što je u ono doba bilo vrlo neobično i riskantno za poslovanje. Istarski kamp Koversada iz Vrsara bio je prvi u Europi koji se javno deklarirao kao naturistički 1961. godine, a

⁷ World Toddler (2016.): The History of Glamping, <http://www.worldtoddler.com/2016/02/the-history-of-glamping.html>

⁸ Cvelić Bonifačić, J. (2011) str. 10.

⁹ Sladoljev, J., Kamping turizam. C.A.S.H., Pula, 1998, str. 236.

¹⁰ Cvelić Bonifačić, J. (2011) str. 13.

ubrzo su mu se pridružili i neki drugi naši kampovi, što je tada bila rijetkost u usporedbi s ostalim europskim turističkim receptivnim zemljama.¹¹ Od tada pa do danas zainteresiranost za kampiranje u Hrvatskoj raste te ponuda napreduje.

2.4. Aktualni trendovi u kamping ponudi

Želje turista u kamping turizmu nisu iste kao i na početku razvoja tog oblika turizma, svakih par godina mijenjaju se želje i potrebe turista i nastaju određeni trendovi kojima se može opisati određenu vrstu turizma u nekom vremenu.

Današnji trendovi u kamping turizmu počinju od promjene iz masovnog u individualni tip putovanja. Osim individualnog pristupa svakom putovanju važno postaje kvalitete izbora, identiteta, ambijenta i ekološke čistoće. U teoriji se za takvu vrstu turizma koriste i nazivi održiv, odgovoran, kvalitetan, ekološki, podnošljiv, alternativni, posebni, univerzalni, individualni, humanistički, visoki, prikladni, elitni itd.¹² Za uspjeh kamping turizma potrebno je ispuniti određene uvjete poput atraktivnosti prostora i prometne dostupnosti, moraju postajati izgrađeni prijamni kapaciteti te promocija. Za kampere je važno da destinacija ima očuvane prirodne ljepote. Iz tog razloga se kamping česte povezuje s pojmom zelenog turizma.

Kamping turizam ima manje negativnih posljedica na prirodu zbog mobilnosti smještenih objekata i nepostojanja fiksne stambene građevine, ali za funkcionalan kamping turizam potrebno je voditi računa o prometnoj infrastrukturi s obzirom da se dolazak do destinacije najčešće obavlja osobnim prijevoznim sredstvom (automobil, kamper...) što utječe na ukupnu prirodnu sliku.

Kampisti su gosti kojima je boravak u prirodi način života, obrazovani su, više i visoke platežne moći, a imaju nekoliko motiva za putovanje:¹³

¹¹ Stojnić, T. (2016) str. 28.

¹² Jadrešić, V. (2010) Janusovo lice turizma. Zagreb: Plejada d.o.o., str. 178.

¹³ Birin, A. (2009) Stanje i perspektiva razvoja kvalitete usluge kampiranja u turizmu Republike Hrvatske, Master thesis, Faculty of Management in Tourism and Hospitality, Opatija, prema: Smolčić Jurdana, D., Milohnić, I., Cvelić–Bonifačić, J. (2009) "The features of the naturist camping market", Tourism and Hospitality Management, Vol. 9, br. 1, str. 179.

Važno im je da imaju slobodu izbora tj. da mogu sami organizirati svoje putovanje. Svako putovanje je novo iskustvo i nova avantura, također to je odličan način za odmak od svakodnevnog načina života. Najvažniji segment kampinga je svakako priroda koja pruža vrstu luksuza koji je teško naći u urbanim sredinama. Kamping ima jednu dozu jednostavnosti u obliku smještaja za razliku od drugih vrsta turizma, a ujedno je ipuno opušteniji način putovanja. Također takav oblik putovanja smatra se vrlo društvenim sa dozom duhovnosti.

Europski kamping turizam ulazi u fazu zastarijevanja, što iziskuje oblikovanje novog turističkog proizvoda koji će pratiti trendove na globalnoj razini. Suvremeni kampist je zahtjevniji, većih potreba za komforom u interakciji s prirodom. Prilagodba i pomlađivanje kamping turizma Europe postaje nužnost. Traži se obrat njegove percepcije u javnosti i pozicioniranje u trendovsko područje “upscale leisure” turizma. Dva nova i glavna trenda u kamping turizmu su:¹⁴

- “7RE-TRENDS” – trend povratka određenim vrijednostima,
- “NEO CAMPING” – trend razvoja novih vrsta i oblika kamping turizma.

¹⁴ Cvelić Bonifačić, J., Milohnić, I. (2013) Menadžment promjena kamping turizma. Pula: Fakultet ekonomije i turizma Pula, str. 7.

U slijedećoj tablici prikazat će se koje promjene je donio „7RE-TRENDS“.

Tablica 1: „7RE-TRENDS kamping proizvod“

REJUVENATION	Pomlađivanje kamping usluge, duha i tijela
REGENERATION	Obnova kamping uređaja, usluga, duha i tijela
EFAMILYSTATION	Kamping kao oblik povratka zajedništva obitelji
RECONNECTION	Kamping kao ponovna uspostava kontakta s bližnjima i prijateljima
REDISCOVERING	Ponovna pronadene ljepote i vrijednosti kampiranja
RETURN TO NATURE	Kamping kao oblik ponovnog velikog „povratka prirodi“
RETURN TO LUXURY	Povratak komforu, aluzija na prvobitna putovanja bogatih po Europi

Izvor: Cvelić Bonifačić, J., Milohnić, I. (2013) Menadžment promjena kamping turizma. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“, str. 17.

Dok “7RE-TRENDS” stvara novi kamping proizvod bazirajući se na povratak zajedništvu, obitelji, ljepotama prirode itd., “NEO CAMPING” se bazira na važnoj vezi sa održivosti turizma. “NEO-CAMP” implicira na “novi koncept kampa” u uskoj povezanosti s održivim kamping turizmom. Snažan mega trend u razvoju kamping turizma postaju “neoekologija” (uz sve veću popularnost pokreta LOHAS (tzv. zeleni kupci) koji sa sobom donosi porast interesa za odmor u prirodi kao što je kampiranje) i “neocomfor”.¹⁵ Kao što je ranije rečeno turistima postaje važna diferenciranost i jedinstvenost proizvoda. Počinje i potražnja za nečim više od livade i platnenog šatora. Traženi smještaji postaju luksuznije uređeni šatori ili mobilne kućice opremljene modernom opremom koja danas postaje obavezna u svim dijelovima svijeta te nastaje glamping kao nastavak na kamping turizam.

¹⁵ 51 Cvelić Bonifačić, J., Milohnić, I. (2013) Menadžment promjena kamping turizma. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma Pula, str. 7.

3. TEMELJNE ODREDNICE GLAMPING PONUDE

3.1. Pojmovno određivanje glampinga

Kamping turizam je uveliko napredovao od početnih livada i platnenih šatora pa se danas kamping više ne smatra najjednostavnijim i jeftinim načinom putovanja i provođenja odmora. Glamping je nova ponuda u okviru kamping turizma koja donosi dozu luksuza u kampiranje.¹⁶ Luksuzno putovanje ne označava novu vrstu turizma, već unaprijeđenje. Ta vrsta turizma označava boravak turista u destinacijama i smještajnim objektima koji imaju izvanstandardnu kvalitetu usluge.¹⁷ Glamping čini spoj tradicionalnog kampiranja u prirodi i luksuza primjerenog za današnje doba. S obzirom na prisutnost tehnologije u načinu života i određenih pogodnosti fiksnih smještajnih objekata, šatori na praznoj površini više nisu bili dovoljni. Turisti su stvorili potrebu za boravkom u prirodnom okruženju uz dozu komfora hotela i apartmana. Glamping u posljednjih 10-tak godina postaje sve traženiji turistički proizvod u cijelom svijetu pa je i ponuda sve raznovrsnija. Hrvatska treba još poraditi na razvoju glampinga i pripadajućih smještajnih jedinica kako bi se mogla pozicionirati na tržištu.

Glamping kao riječ čini spoj glamura i kampiranja, a tako je i u praksi. Kamping dio je svakako priroda sa svim svojim ljepotama, luksuzni dio u glampingu čini sami smještaj te dodatne usluge u tom smještaju, poput: spa, wellnessa, masaža i dr. Najčešći opisi glampinga upotrebljavaju riječi luksuzno/glamurozno i udobnost. Glamping je uvijek povezan s prirodom i nalazi se u najljepšim dijelovima prirode na svijetu.¹⁸ Takav način putovanja zasigurno pruža jedinstven doživljaj.

Glamping je usko vezan uz prirodu kao atrakciju, ali i samo očuvanje iste. Iz tog razloga predispozicija glamping destinacije je ekološka osvještenost koja proizlazi iz korištenja obnovljivih izvora energije, recikliranja, uzgajanja domaće hrane. Ne moraju nužno si korisnici takvih usluga biti ekološki osvještani, štoviše ekološka osvještenost je izraženija kod ponude nego kod potražnje.

¹⁶ Carter, G. (2011). Camping's Extreme Makeover. Entrepreneur, 39 (8), 60 str.

¹⁷ Vukonić, B., Čavlek, N. (2001) Rječnik turizma. Zagreb: Masmedia. 32 str.

¹⁸ Glamping Hub: What's Glamping?, <https://glampinghub.com/whats-glamping/> (01.06.2020.)

Glamping nije samo nekoliko luksuzno uređenih šatora ili drugih smještajnih jedinica u prirodi, već je glamping „priča, integrirani projekt te opsežna, održiva, kompleksna zaokružena cjelina sa širokom ponudom i uslugama“.¹⁹ Brojni smještajni objekti širom svijeta se nazivaju glamping destinacijom, ali ne može se sve zapravo smatrati glamping destinacijom. Glamping.com je postavio nekoliko uvjeta prema kojima se objekt prihvaća kao glamping. Kako bi poduzetnik postao partnerom potrebno je zadovoljiti nekoliko zahtjeva. Neki od zahtjeva su:

- Najviša kvaliteta na svim razinama – prilikom odabira dobavljača ili robe ne smije biti kompenzacije na štetu kvalitete. Glamur iz riječi glamping mora doći do izražaja.
- Privatnost – svakom turistu baš kao i u kamping turizmu treba pružiti privatnost veću nego u hotelu ili apartmanu
- Lokacija – važno je da lokacija ima prirodne atrakcije.
- Potpuna simbioza s prirodnim okruženjem (prirodna flora i fauna) – uređenje treba prilagoditi prirodnom okruženju bez pretjeranog utjecaja na prirodu.
- Korištenje isključivo prirodnih i ekološki prihvatljivih materijala i tehnika – također je važno da ekološka osvještenost bude vidljiva u glamping destinaciji.
- Dugoročni plan i vizija za resort – nije dovoljno postaviti par lijepih šatora i mobilnih kućica, potrebno je imati plan i viziju u kojem smjeru će se objekt dalje razvijati.²⁰

Kada se ispune svi zahtjevi tada je moguće priključiti se organizaciji. Ispunjenjem zahtjeva se također stvara predispozicija za uspješno poslovanje. Priključenje povećava mrežu klijenata te pojeftinjuje troškove promocije.

Prema hrvatskom zakonodavnom okviru kako bi objekt donio glamping kategorizaciju potrebno je također zadovoljiti određene kriterije. Određeni kriteriji se jednaki kao i kod kampa poput potrebnog uređenog i ograđenog prostora, recepcije, minimalnog broja smještajnih jedinica.

Osim gore navedenih zahtjeva potrebno je da svaka smještajna jedinica ima kupaonu, hladnjak ili dostavu pića, prostor za spavanje, perilici rublja ili prostor u objektu namjenjen za tu uporabu.

¹⁹ Dimnik, M. (2016) Our definition of glamping, dostupno na: <https://www.linkedin.com/pulse/our-definitionglamping-maja-dimnik?trk=mp-reader-card> (28.04.2020.)

²⁰ Glamping.com <https://www.glamping.com/join-the-collection/> (23.06.2020.)

Zakonodavni okvir predviđa i dodatno bodovanje za postizanje više kategorizacije.²¹ Dodatno se boduje korištenje alternativnih izvora energije, ograničenje prometa, prirodne osobnosti objekta (šume, prirodne plaže...), specifično hortikulturno uređenje prostora, brojni sportsko – rekreacijski uvjeti itd.

Prva ideja turizma zasnivala se na atraktivnosti prirodnog prostora, pa je tako i za glamping potrebno lijepo prirodno okruženje. S obzirom na glamurozni dio u glampingu, čak više i nije dovoljno da destinacija bude lijepa. Potrebno je da određeno područje bude najljepše, najatraktivnije i posebno. Od prostora se svakako očekuje da bude klasično lijepo, puno zelenila, ali potrebno je i imati neku specifičnost područja, priča je ono što privlači ljude. Važno je da područje posjeduje kulturne znamenitosti, povijest i razna događanja.

Osim utjecaja prirode na atraktivnost glampinga potrebno je sagledati i utjecaj glampinga na prirodu. Glamping se može smatrati eko-turizmom zbog toga što praktički u svojim uvjetima sadržava ekološku osvještenost. Za glamping kao dio ekoturizma karakteristično je da minimizira negativan utjecaj na prirodu i kulturu, pomaže educirati o važnosti očuvanja prirodne baštine, u interakciji je s odgovornim tvrtkama koje rade na zadovoljavanju potreba lokalnih ekoloških i konzervatorskih napora te se oslanja na infrastrukturu koja je u skladu s lokalnom okolinom.²²

Brojne države su uvidjele popularnost glampinga te su počeli sa otvaranjem glamping objekata. Ponuda je različita i pruža drugačiju tematiku od Sjedinjenih Američkih Država preko Francuske pa sve do susjedne Slovenije. Poanta glampinga je spajanje s prirodom pa tako i smještajni objekti moraju biti usklađeni s okruženjem. Često se može misliti kako bi taj oblik smještajnih objekata mogao biti neugledan zbog okruženja, ali vanjski izgled uklopljen u okoliš ne mora prikazivati stanje unutar objekta. U svijetu glampinga u malim prostorima, iza ponekad neuglednih zidova nalazi u potpunosti uređen prostor za potpuni komfor dostojan hotela s 5 zvijezdica.

Već je rečeno kako se razne destinacije nazivaju glampingom te nisu sve nužno stvarno glamping destinacije, navedeni su i zahtjevi koje je potrebno zadovoljiti za punopravni naziv glamping.

²¹ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi NN 54/2016, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html

²² How Ecotourism and Glamping Are a Perfect Fit. Dostupno na: <https://www.inspirecamping.com/ecotourism-and-glamping-with-soul/> (29.04.2020.)

Također određene su i vrste smještajnih objekata koje je moguće pronaći u glamping turizmu. Glamping kao način provođenja odmora u luksuznom smislu može se podijeliti na nekoliko tipova smještaja koji su specifični za krajeve u kojima su izgrađeni ili podignuti, pa je tako moguće iznajmiti sljedeće objekte:²³

- Kućice na drvetu
- Kamp prikolice, karavane i limene kontejnere
- Šatore i Tipi/ Tepee šatore
- Drvene luksuzne kolibe
- Farmerske kućice i staje
- Planinske kućice i brvnare

Svi gore navedeni objekti moraju biti preuređeni za glamping. Preuređenje mora biti ekološki osvještano, idealno je kada se stari objekti preuredi, te kada stari materijali dobivaju novu svrhu. Kućice na drvetu, kamp prikolice i šatori su najčešći oblik glamping smještaja, ali glamping smještaj se može izvesti i u obliku drvenih koliba, staja ili planinskih brvnara. Objekti za glamping se najčešće uređuju prema nekoj tematici ili su prilagođeni prostoru npr. Craighead Howf's u Škotskoj. Oni su za tematiku odabrali hobite i njihove glamping kolibe su tako uređene.

Slika 1: Craighead Howf's, Škotska

Izvor: <https://www.craigheadhowf.co.uk/stay-with-us.html>

²³ Dostupno na: www.glamping.com (29.04.2020.)

Craighead Howf's u Škotskoj je odličan primjer realizacije glamping ideje. U ovom primjeru smještajni objekt je uklopljen u prirodno okruženje te su korišteni materijali koji izgledaju prirodno na tom području. Osim prirodnog okruženja, ono što ovaj objekt ističe je tema hobita. Svojim jedinstvenim okruženjem i temom ovaj objekt godišnje privlači veliki broj posjetitelja.

3.2. Zakonodavni okvir poslovanja glampinga

Svako poslovanje je uređeno određenim zakonima pa je tako i glamping. U Hrvatskoj je poslovanje glamping smještaja uređeno Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz kategorije kampova NN broj 54/16, 68/19 i 120/19 i Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu - (NN 9/16, NN 54/16, NN 61/16, NN 69/17) Prema navedenom pravilniku glamping spada pod kamping te s istim dijeli i neka pravila poput pravila o sanitarnim čvorovima, uređenju itd. Glamping je objekt u kojem se pružaju usluge:

1. smještaja na osnovnoj smještajnoj jedinici – kampiranje,
2. smještaja u građevinama; bungalov, paviljon i drugo,
3. prehrane, pića i napitaka,
4. iznajmljivanja pokretne opreme za kampiranje; stolova, stolica, glamping opreme odnosno glamping šatora, glamping kućica i slično,
5. bavljenja športom i/ili drugim oblicima rekreacije u objektu ili u njegovoj blizini,
6. druge usluge u funkciji turističke potrošnje.²⁴

U pravilniku također stoji da svaki glamping objekt mora imati minimalno deset osnovnih smještajnih jedinica tj. kamp parcela, a može imati i smještaj u građevini. 70% kapaciteta mora biti osigurano za smještaj gostiju na osnovnim kamp jedinicama, a 30% može biti smještaj u građevini (sobe, apartmani). Kako bi se dobila deklaracija glampinga potrebno je na osnovnim objektima mora biti postavljena glamping oprema (glamping šatori/kućice). Također na osnovnim smještajnim jedinicama ne smije biti ograda ili trajnih popločenja tla. Pravilnikom je

²⁴ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata, čl. 36a

predviđena i kategorizacija prema kojoj glamping može imati 4 ili 5 zvijezdica. Od ostalih zahtjeva za glamping potrebno je imati priključak na javnu potrebnu infrastrukturu, prirodnu ili umjetnu ogradu oko cijelog zemljišta. Svaka glamping jedinica mora imati svoj sanitarni čvor. Objekt također mora pružati usluge jela i pića. Također prilikom određivanja kategorizacije dodatni bodovi dobivaju se za ekološku osvještenost, ali i za razne dodatne aktivnosti kojima se turisti mogu baviti u slobodno vrijeme. Na vidljivom mjestu mora biti postavljena pločica kategorizacije napravljena po predviđenim pravilima načina pisanja, veličine slova boje...

Slika 2: Ploča za označavanje glamping objekta

Izvor: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Kampovi

Što se tiče uređenja glampinga u drugim zemljama, postoje razni propisi. U svijetu postoji puno pravila i regulacija koje se moraju ispoštovati kod pokretanja glamping poslovanja i svaka država ima svoja određena pravila. U većini zemalja sve počinje dobivanjem dozvole za građenje i izgradnja samog mjesta. Najbolji savjet je da se potraži pomoć i savjetovanje od lokalnog stručnjaka u toj državi. Za primjer, kako to funkcionira u drugim država, uzeto je Ujedinjeno Kraljevstvo. Ujedinjeno Kraljevstvo ima na svojoj službenoj web stranici formu koja se može ispuniti kako bi se pridobila dozvola za izgradnju glamping mjesta.

Također imaju uputstva kako dobiti sve informacije i regulacije tako da se pošalje upit za savjetovanje od strane lokalnog vijeća. Vijeće također daje određene dozvole ovisno o okolnostima, jedni od primjera su: kako treba postaviti kamp mjesto, koliko šatora/objekata može

sadržavati, kakve higijenske potrepštine kamp kao takav mora osigurati. Ako se određenu uvjeti ne ispunje, također napominju da se poslovna osoba može novčano kazniti od strane vijeća.

Također postoje brojne agencije koje mogu pomoći u otvaranju takvog objekt. Njihova zadaća je ideju projekta realizirati. Također oni su upućeni u zakone i pravila brojnih država. Jedna takva kompanija je Outstanding tend iz Nizozemske. Oni nisu samo specijalizirani za otvaranje glampinga u svojoj državi već i mnogima drugima poput Engleske, Njemačke, Slovenije pa i Hrvatske.

3.3. Povijesni razvoj glampinga

Prema svemu što je navedeno glamping se smatra novim pojmom, ali njegova ideja potiče davno u prošlost. Prvi zabilježeni primjer boravka u lijepo i luksuzno uređenom šatoru je bio još u 16. stoljeću. Škotski Grof Atholl pripremio je zadivljujuće iskustvo u gorju za posjetu Kralja Jamesa V. i njegove majke. Ovdje je vojvoda postavio raskošne šatore i napunio ih sa svim ukrasima iz vlastite palače. Ti šatori su bili namjenjeni za njihov boravak.²⁵

Vjerojatno najekstravagantniji primjer glamuroznog življenja u povijesti je Polje zlatnog platna. Za potrebe diplomatski vrhova Engleske i Francuske 1520.-te godine gdje su se nalazili Henrik VIII. i Franjo I. iz Francuske u Sjevernoj Francuskoj podignuto je oko 2800 šatora, a fontane su bile punjene crvenim vinom. Otprilike u isto to vrijeme Osmanlije su imali sjajne palačke šatore koje su prevozili iz jedne vojne misije u drugu. Šatori su bili napravljeni od svile i drugih skupih materijala za njihove sultane.

Slijedeći primjer glampinga bio je 90-ih godina kada je afrički safari postao "ono što treba učiniti" među bogatim Amerikancima i Britancima. Ali bogati putnici, čak i oni u potrazi za avanturama, nisu bili spremni žrtvovati udobnost ili luksuz. Njihova očekivanja su bila puno veća od klasičnog smještaja u safariju. Njihova očekivanja ispunjena su izradom luksuznih šatora sa svim potrebama koje su mogli zamisliti, što ih je zapravo učinilo glamperima.²⁶

Moderan glamping u današnjem značenju riječi prvi se put pojavio 2005. godine u Velikoj

²⁵ From camping to glamping: History and evolution <https://glampinghub.com/blog/history-of-glamping/> (03.05.2020.)

²⁶ Sakáčová Leci, K. (2013) str. 1.

Britaniji. Također i cijela ideja takvog putovanja krenula je iz Velike Britanije i Irske. Trend glampinga je krenio zajedno sa širenjem glazbenih festivala.²⁷ Prije ovog vremena klasično je bilo na takvim festivalima vidjeti mlađu populaciju, ali sada i ljudi srednje dobi idu na takva okupljanja. Zbog njihovog većeg dohotka i želje za većim komforom javila se mogućnost za unaprijeđenje ponude pa tako obične šatore zamjenjuju bolje uređeni i bolje opremljeni smještaj.

3.4. Ponuda glamping u svijetu

U svijetu postoje brojna glamping mjesta s raznim inovativnim idejama. Takva mjesta izgrađena su na nevjerojatnim lokacijama sa ocharavajućom prirodom. U nastavku će biti prikazani neki od najboljih glamping resorta prema Venue report-u, online operatoru za rezervaciju putovanja i prostora za događanja.

Longitude 131, Australija

Ovo glamping mjesto nalazi se u Australiji na kamenom Brdu Uluru koji je ujedno i najveći kameni monolit na svijetu i dio je nacionalnog parka Kata Tjuta. Posjet ovom mjestu će biti savršen za one koji žele iskusiti autentičan australski luksuz i krajolik koji pruža upravo ova lokacija. Longitude 131 se sastoji od 15 luksuznih šatora koji svaki od njih pruža pogled na brdo Uluru. Čak su i kreveti tako okrenuti da prvi pogled dana bude na brdo Uluru. U ponudi imaju i razgledavanje divljeg života pod nazivom "Red Center Safari". Osim bogate ponude tradicionalne hrane, gosti se mogu i opustiti u spa centru masažom s prirodnim ljekovitim kremama od bilja poput irmangka-irmangka. U resortu nalazi se restoran, bar, knjižnica, dućan. S obzirom na udaljenost resorta od velikih gradova organizirani su privatni letovi za dolazak i dolazak turista. Resort je originalno otvoren 2002. godine, ali je već 2003. godine izgorio u požaru.

²⁷ History of the glamping movement <https://blog.glamping.com/history-of-the-glamping-movement/> (03.05.2020.)

Slika 3: Longitude 131, Australija

Izvor: <https://longitude131.com.au/gallery/>

Sandat Glamping Tents, Bali

Sandat Glamping Tents se nalazi u Indoneziji na otoku Bali koji je također poznat pod nazivom "Otok Bogova" i spada pod najpoznatiju destinaciju na svijetu. Sandat Glamping Tents izgrađen je 2013.-te godine i nalazi se 3 km od kulturnog centra Ubud. Kamp okružuju polja riže i raskošan divlji život te je odlična destinacija za one koji žele iskusiti prirodu u najljepšem obliku, a i dalje ne žele propustiti luksuz tijekom boravka u kampu. U ponudi imaju sveukupno 8 eko-gradevina u koje se ubraja 5 potpuno opremljeni luksuzni šatori izgrađeni u "safari" stilu s privatnim bazenima i predivnim pogledom na pejzaž koji okružuje kompletan rezort. Također su tu i 3 strukture izgrađene kao žitnice koje su na uzvišenom od zemlje i pružaju dašak romantike na dva kata. Važno je napomenuti da je svaka građevina u rezortu različita te je prilagođena za skoro svaki tip posjetitelja. Osim šatora u ponudi im stoji i Bar za opuštanje, restoran koji ima obogaćen menu tradicionalnim lokalnim jelima, spa gdje se posjetitelji mogu opustiti te satove joge i meditacije za potpuno iskustvo.

Slika 4: Sandat Glamping Tents, Bali

Izvor: <https://www.glampingsandat.com/>

The Highlands, Tanzanija

The Highlands se nalazi u Tanzaniji i smješten je u Ngorongoro krateru na ugašenom vulkanu istog imena. Udaljen je 180km zapadno od najbližeg grada Arusha. Kamp se sastoji od 8 luksuznih apartmana izgrađenih u stilu kupole koji su potpuno opremljeni tehnologijom, ali posjetiteljima svejedno daju maksimalno iskustvo kampiranja. Važno je napomenuti da su apartmani ekološki izgrađeni i da se za izvor električne struje koriste isključivo solarne ploče. Posjetitelji mogu uživati u pogledu iz svojih soba na prirodu koja ih okružuje ili se mogu upustiti u neke od aktivnosti koje pruža kamp poput: safari razgledavanje divljeg života oko Ngorongoro kratera, šetnja prirodom i izlet na krater Olmoti, planinarenje u krateru Empakaai i ostale sportske aktivnosti.

Slika 5: The Highlands, Tanzanija

Izvor: <https://www.asiliaafrica.com/east-africa-safari/tanzania/ngorongoro-conservation/the-highlands/>

Jack's Camp, Bocvana

Jack's Camp se nalazi na Makgadikgadi području gdje je nekada davno bilo veliko jezero istog imena u Bocvani. Nakon isušivanja jezera ostala je samo velika površina prekrivena soli te je proglašena Nacionalnim parkom u Bocvani. Jack's Camp nudi izbor od 10 luksuznih šatora različitih veličina i opremljenosti ali njihova ekološka efikasnost je održana zbog struje koja je 100% na solarnu energiju. Posjetiteljima nudi pravo iskustvo afričkog safarija s raznim aktivnostima. Aktivnost s kojom se stvarno ponose je noćna vožnja na 4x4 motociklima po slanom teritoriju regije popunjenom divljim životom. Osim vožnje motociklima također su u ponudi izleti u lokalna mjesta gdje žive Afrička plemena koja mogu posjetitelje naučiti o tradicijama, kulturi i povijesti Bocvane. Posjetitelji mogu iskoristiti priliku jahati konje i istražiti teritorij u kojem je smješten ovaj kamp. Nakon uzbudljivog dana razgledavanja i sportskih aktivnosti posjetitelji mogu uživati u spa centru uz tradicionalnu masažu. Na njihovoj stranici su posjetiteljima dali savjete kada je najbolje posjetiti kamp po dvije sezone. Prva sezona je "Suha sezona" koja počinje od 16. Travnja do 31. Listopada u kojoj se održavaju vožnje motociklima i razni izleti zbog ugodnih vremenskih uvjeta. Druga sezona je "Zelena sezona" koja počinje od 1.

Studenog do 15. Travnja gdje posjetitelji mogu razgledavati bogatiji divlji život iz kojeg je izdvojena i druga po redu najveća migracija zebri u Africi i jedna jedina preostala na području Južne Afrike.

Slika 6: Jack's Camp, Bocvana

Izvor: <https://www.tcinternational.de/en/natural-selection/jacks-camp/>

Whitepod, Švicarska

Whitepod se nalazi u Alpskom gorju u Švicarskoj na teritoriju grada Monthey. Whitepod rezort posjetiteljima nudi mogućnost izbora od 18 apartmana s dizajnom kupole s pogledom na alpsko gorje. Trenutno imaju u planu izgradnju još 3 eko strukture u dizajnu bungalova. Apartmani su u potpunosti opremljeni i posjetiteljima pružaju luksuzan osjećaj tijekom njihovog boravka u kampu. Posjetitelji imaju priliku iskusiti razne aktivnosti koje se sastoje većinom od sportskih poput skijanja, snowboardinga, sanjkanja, paraglidinga, vožnje električnim biciklima i ostalo. Sportske aktivnosti nisu jedine u ponudi, tu su također i izleti te razgledavanje alpskog krajolika uz vodića, iskušavanje u pripremi raznih jela, meditacija i ostalo. Najpoznatija aktivnost koja je dio ponude ovog rezorta je "Forest Escape Game" gdje posjetitelji mogu prihvatiti izazov igre koja je organizirana isključivo kako bi obuhvatila svaku sportsku aktivnost u zabavnu igru za sve.

Osim bogate ponude aktivnosti, posjetitelji mogu posjetiti spa centar gdje se mogu opustiti uz masažu, kupanje u bazenima te rehabilitacijski centar.

Slika 7: Whitepod, Švicarska

Izvor: <https://www.themilliardaire.com/en/escape/whitepod-switzerland-12606/>

Glamping Ribno, Bled

Kamp Glamping Ribno smješten je 3,1 km od Bledskog dvorca i 2,3 km od žičare Bled Straža. Ljubljanska zračna luka Jože Pučnik udaljena je 29 km od objekta Glamping Ribno. Kamp u ponudi ima 8 "ugodnih Slovenskih kućica" koje su geografski smještene u šumi na rijeci Savi. Izgrađene su ručnim radom od Slovenskog drveta. Luksuz pružaju zbog ugodnog uređenja interijera, privatnog jacuzzia, toaleta i saune. Kapacitet jedne kućice je za 4 osobe koje su dostupne cijelu godinu. Posebnost kućica je u tome što svaka ima svoje ime: "Zvončica", "Nagelj", "Trobentica", "Planika", "Lepi čevelj", "Encijan", "Vijloica" i "Šmarnica", a nazive su dobile po cvijeću koja su specifična za sloveniju. U blizini se nalazi i Hotel Ribno koji je isto tako dio rezorta. Posjetitelji mogu iskusiti pravi užitek prirode koja ih okružuje, na raspolaganju

im je i restoran s tradicionalnim slovenskim jelima koji se nalazi u Hotelu Ribno koja isto tako mogu naručiti za dostavu u njihovu smještajnu jedinicu. Od aktivnosti u ponudi im stoji planinarenje slovenskim brdima, jahanje na Lipincima, također moguće je probati i poznatu Bledsku tortu i veslanje prema otoku Bled koji je ujedno i jedini otok u Sloveniji na kojem se nalazi crkva koju je moguće posjetiti. Tu je također i vožnja na planinarskim biciklima.

Slika 8: Glamping Ribno, Bled

Izvor: <http://www.hotel-ribno.si/en/glamping-ribno/photogallery>

Nomade tulum, Meksiko

Nomade tulum nalazi se u Meksiku u blizini grada Tulum na samoj obali Karipskog mora. U resortu nalazi se hotel, vile te kućice na drvetu. Svaka kućica se nalazi na 7 metara visine te ima *king size* krevet, kupaonu, wi-fi, klimu i sef. Cijeli resort je posvećen uživanju u životu kroz vježbu, hranu i druženje. Svaki tjedan u resortu je druga plan aktivnosti kojima se gosti mogu priključiti. Neke od aktivnosti su ples uz živu muziku, joga. Gostima je na raspolaganju u potpunosti opremljeni spa te vanjski bazen. Također u ponudi je transfer od i do zračne luke.

U resortu nisu dopušteni kućni ljubimci te također u resortu je moguće plaćanje samo karticama. U ponudi imaju 2 restorana, „La popular“ i „Macondo“. „Macondo“ je restoran u zatvorenom

koji nudi intimnu atmosferu i marokanske specijalitete. „La popular“ je restoran na otvorenom na plaži koji svakodnevno nudi specijalitete od sviježe ulovljene ribe.

Slika 9: Nomade tulum, Meksiko

Izvor: <https://www.nomadetulum.com/treehouses/treehouses-home.html>

U cijelom svijetu postoje brojni maštoviti primjeri glampinga. Ovdje su navedeni samo neki od njih. Na ovom popisu nalaze se šatori, kućice na drvetu i iglui. Osim navedenih primjera moguće je pronaći preuređene kamp prikolice, glamping kućice. Svake godine pojave se novi primjeri glamping objekata koji oduševljavaju posjetitelje.

3.5. Analiza glamping ponude u Hrvatskoj

Hrvatska još nema glamping ponudu razvijenu kao neke druge zemlje, ali radi na razvoju iste. Razrađene su neke dobre ideje i ponuda se iz godine u godinu povećava. Najviše takve ponude se nalazi unutar kampova u kojem se samo jedan dio predodređen za glamping.

Kamp Lanterna, Poreč

Unutar kampa Lanterna u Poreču nalazi se 7 naselja organiziranih za glamping. Svako naselje nudi neku posebnost za različite vrste turista. Naselje Punto Blue Premium Village nalazi se na brežuljku s pogledom na Tatarsku uvalu, smještaj u tom naselju je predviđen za dvije odrasle osobe i jedno dijete. Maro Premium Village je predviđen za obitelji s djecom jer se u tom naselju nalaze brojne aktivnosti za djecu poput zabavnog parka ili radionica sa maskotom. Marbello Premium Village se sastoji od tridesetak modernih camping homeova kraj šljunčane i stjenovite plaže, vlastite recepcije, trgovine i restorana Tuna Bay Grill. Camping homeovi mogu ugostiti od četiri do šest odraslih i dvoje djece, a iz većine se pruža zadivljujući pogled na more.²⁸ Također imaju naselje koje je „pet friendly“. Za one željne privatnosti to se može pronaći u Mediterranean Garden Premium Village-u Ovi camping homeovi okruženi su mediteranskih vrtovima s lavandom, ružmarinom, kaduljom i drugim autohtonim aromatičnim raslinjem. Mogu primiti najviše četiri odrasle osobe i dvoje djece. Marine Premium Village nudi dva tipa camping homeova. Uređene su u mornarskom stilu i pružaju udobnost, kako u dobro opremljenim unutrašnjim prostorijama, tako i na prostranoj terasi s roštiljem. Zadnje naselje je Istrian Village. Obitelji će se oduševiti uređenim camping homeovima Istrian Villagea koje odišu tradicionalnim istarskim šarmom, a imaju i prostranu terasu s ležaljka i vlastiti vrt. U neposrednoj blizini tematskog naselja nalaze se obiteljski Aquapark s 1350 m² vodene površine i sedam bazena, pool bar i dječje igralište. Ovaj kamp radi samo ljetnu sezonu, od sredine Svibnja do sredine Kolovoza.

²⁸ Camping Adriatic by Valamar <https://www.camping-adriatic.com/hr/lanterna-kamp-porec/luksuzno-kampiranje/premium-mobilne-kucice> (03.05.2020.)

Slika 10: Maro Premium Village, Kamp Lanterna

Izvor: <https://www.camping-adriatic.com/hr/lanterna-kamp-porec/luksuzno-kampiranje/premium-mobilne-kucice>

Kamp Mon Perin, Bale

Ovaj kamp se također nalazi u Istri. U svojoj ponudi ima standardni kamp, hotele i glamping kućice. Glamping kućica ima više vrsta ovisno o veličini i broju ljudi koji tamo mogu biti smješteni. Kućice se nalaze u različitim okruženjima poput šume, plaže itd. Neke od kućica su LUXURY BEACH VILLA YOU&ME namijenje parovima. Villa je luksuzno uređena s 1 spavaćom sobom i pruža privatnost jer se nalazi u mediteranoskoj šumi. BEACH VILLA nalazi se uz plažu i pruža jedinsteven pogled. Beach villa You&Me također namjenjan parovima, ali s pogledom na more. Postoji još 7 vrsta kućica koje se razlikuju po veličini i uređenju. Za sve svoje posjetitelje imaju besplatne pogodnosti. Neke od tih pogodnosti su ulaz u Paleo Park, paleontološki park sa dva bazena i vrućom kupelji, korištenje aquaparka s trampolinom i toboganom, 8 hektara besplatnog sezonskog voća i povrća na Fresh Marketu, wi-fi 24/7, kazališne predstave na otvorenom, teretana na otvoreanom, sportska igrališta bez naplate (tenis, futsal, rukomet itd.)²⁹

²⁹ Camping Mon Perin <https://www.camping-monperin.hr/hr> (04.05.2020.)

Slika 11: Mon Perin, Bale

Izvor: <https://www.camping-monperin.hr/hr/mobilne-kucice-mon-perin>

Glamping Zaton

Savršeno uklopljeni u njegovano mediteransko zelenilo potpuno novi glamping šatori kombiniraju intimnost kampiranja sa svijetom luksuznog odmora. Raskošna oprema, namještaj koji podsjeća na safari, pozornost usmjerena na svaki detalj i lokacija koja pruža maksimalnu privatnost čini naše glamping šatore izvrsnim odabirom za sve one u potrazi za kampiranjem s dozom glamura.³⁰ Posjeduju 20 "Safari Lodge" glamping šatora te svaki od njih ima satelitsku televiziju, plinsko kuhalo, mikrovalnu pečnicu, hladnjak, struju, posteljinu... Za sve svoje goste imaju dodatne usluge poput bazena, razne animacije za djecu, organiziraju zabavna događanja, škole plivanja. U resortu se nalaze i frizerski saloni, dućani, pekara itd.

³⁰ Zaton glamping <https://www.zaton.hr/hr/glamping> (03.05.2020.)

Slika 12: Glamping Zaton

Izvor: <https://www.zaton.hr/hr/glamping>

Plitvice Holiday Resort

Plitvice Holiday Resort nalaze se uz nacionalni park Plitvička jezera. Plitvice Holiday Resort na ukupno 50.000 četvornih metara nudi smještaj u kampu, 22 komforne sobe, jedan luksuzni apartman, 10 mobilnih kućica, 6 indijanskih šatora, te 9 kućica kraj jezera i 5 kućica u krošnjama.³¹ Gostima su na raspolaganju restoran, recepcija, mjenjačnica, bankomat i dućan. Kućice u krošnjama su luksuzno uređene kućice za do 4 osobe. Kućice pružaju mir i privatnost jer su sakriveni granama drveća. Kućice imaju satelitsku televiziju, klima uređaje, posteljinu i besplatan WI-FI. Kućice uz jezero imaju i svoju malu plažu kako bi se gosti rashladili u vrućim ljetnim danima. Kućice uz jezero mogu primiti 2 osobe i također imaju satelitsku televiziju, klima uređaj, mini bar, ali imaju i malu terasu. Mobilne kućice pružaju luksuzni odmor u prirodi. Svaka kućica ima svoju terasu za odmor na suncu te su dostupne tijekom cijele godine. U svaku kućicu može biti smješteno 6 osoba te imaju satelitsku televiziju, centralno grijanje, klimu, potpuno opremljenu kuhinju... Zadnja vrsta smještajih objekata su indijski šatori. Šatori su napravljeni na tipi način. Šatori su idealni za team building, školske izlete, obiteljska druženja ili putovanje s prijateljima. U blizini indijanskog sela nalazi se dječje igralište i novoizgrađeni bazen. Gosti koji su smješteni u šatorima dijele kupaonicu. Svaki šator može primiti 4 osobe te imaju sanduk za stvari, stol sa 4 stolca, WI-FI te struju u šatorima.

³¹ Camping in parks.eu <https://www.campinginparks.eu/hr/kamp/camp-plitvice-holiday-resort/15>

Slika 13: Glamping – Plitvice Holiday Resort

Izvor: <https://glampinghub.com/croatia/karlovac/grabovac/glamping-rental-plitvice-lakes-croatia/>

Arena One 99 Glamping

Arena One 99 Glamping (bivši Arena Pomer Kamp) je prvi glamping kamp u Hrvatskoj. Njihova zadaća je da posjetiteljima omogući prvi kontakt s prirodom i uživanje uz odmor dok u isto vrijeme pružaju luksuz i pravo kamping iskustvo. Kamp se nalazi 4km zapadno od općine Medulin i oko 8km od grada Pule koji je već poznat po raznim povijesnim znamenitostima, arhitekturi i kulturi. Geografski je smješten u gustoj borovoj šumi te se prostire na 4 hektra površine. Osim smještaja imaju brojne dodatne usluge poput raskošna wellness zone na otvorenom, s whirlpool proizvodima, masažama, saunom, kišnom sobom, prostorima za opuštanje te otvorenom platformom za yoga programe i outdoor fitnessom nudi gostima prostor za odmor duha i tijela.³² Kako bi se osigurao miran i tih odmor, vozilima je zabranjen ulazak u kamp, a gostima je osiguran parking s punjačima električnih vozila te posebni punjač za Teslina vozila. Unutar kampa na raspolaganju su električna vozila, što kamp čini održivim, smanjuje emisiju CO₂, istodobno nudeći „zeleni“, a neki će ga doživjeti i kao zabavan prijevoz.

³² HR turizam, Arena one 99 glamping Dostupno na: <https://hrturizam.hr/arena-one-99-glamping-proglasen-najboljim-kampom-sa-glamping-ponudom-u-hrvatskoj/> (04.05.2020.)

Arena One 99 Glamping kamp u vlasništvu je Arena Hospitality Group d.d. koja je hrvatska kompanija s više od 40 godina iskustva u pružanju turističkih usluga u hotelima, turističkim naseljima i kampovima. Priroda je cijelu južnu Istru u kojoj se nalaze kampovi Arena Hospitality Group d.d. obdarila mediteranskom klimom blagih zima i toplih ljeta s obiljem sunčanih dana: više od dvije trećine dana u godini. Sezona kampiranja tu započinje s prvim sunčanim danima travnja i traje sve do studenog, sveukupno sedam mjeseci. Kampovi Arena Hospitality Group d.d. smješteni su na prestižnim lokacijama dva istarska turistička središta iznimnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti - Pule i Medulina, duž krajnjeg juga istarskog poluotoka, na potezu od Nacionalnog parka Brijuni na zapadu, pa do pitoresknog medulinskog akvatorija i Rta Kamenjak na jugu.³³

Kamp se sastoji od osam različitih jedinica za dvije do šest osoba samo nekoliko koraka od mora. Smještajne jedinice se razlikuju po opremljenosti i veličini.

Svaki šator bogato je opremljen - klima, LCD Flat screen TV, kompletno opremljena kuhinja sa illy aparatom za espresso, kupaonicom s luksuznim setom kozmetike, a sve na razini modernih hotela visoke kategorije. Svim gostima na raspolaganju su i očuvano parking mjesto, fitness, wellness, masaža, javna plaža, „A la carte“ restoran, bar na plaži, sportovi na vodi, organizirana animacija, lokalni izleti. Neke od ovih pogodnosti su uključene u cijene, a neke se nadoplaćuju.

Cijene smještajnih jedinica variraju ovisno o broju ljudi koji dolazi te o vremenu dolaska tj. sezoni.

³³ Dostupno na: <https://www.arenacampsites.com/hr/o-nama> (04.05.2020.)

Slika 14: Mini lodge

Izvor: <https://www.arenacampsites.com/hr/kampovi-istra/kamp-arena-pomer#>

Obonjan

Do 70-ih godina Obonjan je bio divlji otok kada su ga izviđači pretvorili u otok za ljetovanje. Danas je Obonjan pretvoren u resort koji nudi spoj netaknute prirode i luksuznog smještaja. Na otoku je moguće uživati u nastupima DJ-eva, masažama, bazenu, satovima joge, raznim radionicama itd. Smještaj je organiziran u 4 tipa smještajnih jedinica. „Classic bell tend“ može primiti do 4 osobe. U šatoru se nalazi WI-FI, USB portovi, klima. Sanitarni čvo se nalazi na obje strane kampa te je doručak uključen u cijenu boravka. „Forest lounge“ su namjenjene za 2 – 4 osobe i smještene su u borovoj šumi. Lože imaju privatne kupaonice te dvije odvojene sobe. U ložama su na raspolaganju frižideri, sušila za kosu, klima te privatna terasa. Lože imaju pogled na more, te pogled na more sa zalaskom sunca. Postoje i „Forest lounge“ za do 2 osobe gdje je ponuda ista kao i u „forest lounge“ za više osoba. Četvrta vrsta smještaja su „Sun lounge“ izgrađene 2018. godine te su potpuno osigurane od vremenskih neprilika. Cijeli otok je namjenjen samo odraslim osobama. Na otoku se nalazi više restorana sa različitim tipovima hrane, helidrom.

Slika 15: Obonjan

Izvor: <https://obonjan-island.com/accommodation/>

Gore su navedeni neki od primjera glamping ponude u Hrvatskoj koji su se prema stranicama poput Booking.com i Tripadvisor istaknuli kao najpopularniji među turistima. Glamping u Hrvatskoj iz godine u godinu napreduje. U rujnu 2020. najavljeno je otvaranje T.Nest resorta u Lici. Pokretač ovog projekta je poduzetnik Goran Štrok, a vrijednost projekta do sada je procijenjena na 20 milijuna eura. Površina resorta bi trebala biti 14,3 hektara, a punog kapaciteta bi trebao moći primiti 250 ljudi. U resort će se nalaziti hotel, 62 drvene kućice, glamping kućice te kućice na drvetu. Otvaranjem resorta trebalo bi se otvoriti i 70-ak radnih mjesta. Radna mjesta neće biti sezonska s obzirom da je predviđeno radno vrijeme resorta 10 mjeseci u godini kako bi se privukli turosti i van sezone.

4. KRITIČKI OSVRT NA MOGUĆNOSTI RAZVOJA GLAMPING PONUDE U HRVATSKOJ

Turozam u Hrvatskoj se još uvijek bazicira na odmorišnom turizmu, a najveći dio ponude čini sunce, more i plaža. S obzirom da se želje potražnje mijenjaju potrebno je tome prilagoditi i ponudu. Potražnja postaje sofisticiranija te sunce, plaža i more više nisu dovoljne za privlačenje velikog broja turista. Klimatski uvjeti i osjećaj ugone najpovoljniji su u ljetnim mjesecima, što u destinacijama orijentiranim samo na proizvod sunca i mora rezultira iznimnom sezonalnošću, dok s druge strane tradicija godišnjih odmora u kombinaciji s ljetnim školskim praznicima dodatno utječe na koncentraciju turističkih kretanja u ljetnim mjesecima. Osim navedenog, temeljni uzrok sezonalnosti s aspekta destinacije proizlazi iz nedovoljne iskorištenosti smještaja tijekom cijele godine uslijed nedovoljne razvijenosti specifičnih oblika turizama koji bi i izvan turističke sezone generirali turistička kretanja.³⁴ U Hrvatskoj se polako, ali sigurno prihvaćaju i percipiraju promjene na strani potražnje te se radi na povećanju ponude za različite vrste turizma.

Glamping se karakterizira luksuzom i privlači novu vrstu turista, zbog toga se stvaraju nove poslovne prilike, nastaje mogućnost za razvoj ponude na većoj razini. Razvoj ovakvog tipa turističke ponude nije samo pogodan za unaprijeđenje smještajne ponude, već i za proširenje raznih grana vezanih uz turizam. Glamping je u Hrvatskoj prepoznat kao veliki potencijal te iz godine u godinu ponuda, ali i potražnja za istom raste. Iako takva ponuda postoji, ona nije na razini nekih drugih turističkih zemalja, ali nije ni dovoljno promovirano te ljudi nisu upoznati s postojanjem takve ponude u Hrvatskoj. Ponuda koja postoji je šarolika te se sastoji od mobilnih kućica pa sve do šatora. Neki od tih objekata su uređeni tako da mogu parirati velikim luksuznim hotelima, ali isto tako postoje objekti reklamirani kao glamping, ali nisu dovoljno luksuzno uređeni već se to svede na malo ljepši šator. U Hrvatskoj zapravo ne postoje pravi glamping resorti, već je to mješavina regularnog kampa i glampinga gdje taj glamping pada u drugi plan. Razlog tome je izgradnja glampinga prema starom zakonu koji je obvezivao poduzetnike da u svojoj ponudi imaju 60% standardnih kapaciteta. Prošle godine su takva pravila promjenjena, pa je realno u budućnosti očekivati promjene u glamping ponudi.

³⁴ Master plan turizma Šibensko-kninske županije (2017) Šibenik, str. 105. Dostupno na: http://sibensko-kninska-zupanija.hr/upload/stranice/2016/07/2016-07_19/214/dokumenti/Masterplan_turizma_SKZ_2.pdf (04.05.2020.)

Hrvatska ima veliki potencijal za razvoj ovakvog tipa turizma zbog prirodne privlačnosti te brojnih kulturno – povijesnih atrakcija, samo treba poraditi na realizaciji takve vrste turizma. Također hrvatski turizam ima velikih problema sa sezonalnosti, ovakav tip turizma može omogućiti produženje sezone pa čak pružiti i cijelogodišnji turizam. Osim produženja sezone ovakav tip turizma omogućuje proširenje turističke ponude na dijelove Hrvatske koji nisu grad Zagreb ili primorje što bi u Hrvatskoj svakako bilo poželjno s obzirom da se najviše turističkih putovanja u Hrvatskoj odvija upravo na moru. Puno atrakcija se nalazi u kontinentalnoj Hrvatskoj, ali te atrakcije su većini turista nepoznate, jer nisu dovoljno promovirane te ugostiteljska ponuda nije adekvatna. Proširenje turističke ponude na nove vrste turizma poput glampinga mogu popularizirati kontinentalnu Hrvatsku te privući veliki broj turista. Potražnja za glampingom u Hrvatskoj raste iz godine u godinu, a trenutni kapaciteti ne zadovoljavaju toliku potražnju te je potrebno poraditi na količini smještajnih jedinica kako potencijalni turisti nebi odustali od svojih želja za glampingom baš u Hrvatskoj. Kada se kaže poraditi na količini glampinga, to ne podrazumijeva samo izgraditi par kućica ili par šatora. Glamping je luksuzan način putovanja i tako mu treba i pristupiti prilikom otvaranja takvih objekata. Važno je imati ideju, plan prema kojem će se to raditi i na koji način će se istaknuti u mnoštvu ponude. Važno je uzeti u obzir kriterije koje je potrebno zadovoljiti kako bi to bio glamping u punom značenju riječi. Kada turisti dođu, oni moraju osjetiti taj glamur koji dolazi s glampingom.

Važno je stvoriti ideju te raditi na unaprijeđenju iste. Postoji puno potencijalnih turista koji bi bili zainteresirani za dolazak u Hrvatsku na ovakav tip putovanja. Potrebno se je ugledati na uređenje u drugim državama te crpiti inspiraciju iz glamping objekata diljem svijeta. Postoje brojne odlične ideje koje svakodnevno privlače brojne turiste. Važno je da i Hrvatska stvori svoje inovativne ideje, plasira ih na tržište i prikaže turističku ponudu u novom svijetlu kako bi u Hrvatsku putovali i novi turisti koji još nisu vidjeli društvene i prirodne ljepote Hrvatske, ali kako bi došli i oni koji su već posjetili Hrvatsku te dobili priliku vidjeti je na drugačiji način.

Uzevši u obzir sve gore navedeno, Hrvatska ima veliki potencijal za razvoj glamping turizma, također postoji i potražnja na tržištu za takvim proizvodom. Ponuda trenutno u Hrvatskoj nije dovoljno razvijena. Često se glampingom nazivaju stvari koje to zapravo nisu, pravi glamping nije dovoljno promoviran, a samo poslovanje nije shvaćeno dovoljno ozbiljno. Svakako se radi na poboljšanju i povećanju ponude. Unaprijeđenje je vidljivo iz godine u godinu. Razlog ovakve

situacije proizlazi iz neuređenosti zakona tj. pravilnika o glampingu te nezainteresiranosti poduzetnika za upuštanje u takav izazovni podhvat. Kao poduzetnik važno je shvatiti da je u glamping potrebno ulagati te da je svaki početak težak. Kako bi Hrvatska ostala konkurentna sličnim državama i kako bi turizam napredovao važno je pratiti želje potražnje i ulagati u razvoj ponude. Potražnja i njezine želje sada traže povratak u prirodu sa luksuznim načinom odmora. Pravac za uspješna turizam je praćenje trendova i proučavanje i ispunjavanje želja potražnje. Ponuđači bi trebali uvidjeti da se trendovi u turizmu mijenjaju i trebali bi se tome prilagoditi i to ubrzo, prije nego konkurentne države uvide priliku i iskoriste ju. Osim poduzetnika važno je da i država uvidi važnost razvoja turizma. Hrvatska je država gdje turizam čini veliki postotak u BDU-u države. U 2018. godini turizam je činio visokih 19,8%³⁵. Ukoliko svi turisti koji su namjeravali doći u Hrvatsku iz nekog razloga odu u neku od konkurentnih zemalja, država bi se mogla naći u velikim problemima. Iz tog razloga potrebno je da se i sama država uključi u razvoj turizma i glampinga. Država bi trebala poticati razvoj i unaprijeđenje turizma s raznim potporama i olakšicama. Također na državi je da uredi zakonodavstvo kako bi rad ovakvih objekata bio olakšan. Uređen zakonodavni okvir te olakšan rad sigurno bi uveliko poticalo poduzetnike da se upuštaju u nove poslovne izazove. S obzirom na veliki potencijal, mogućnost zarade i važnosti turizma u Hrvatskoj važno je da se sve strane uključe u razvoj glampinga i turizma općenito. Razvoj glamping ponude uz nadopunu raznih atrakcija i manifestacija mogu puno napraviti u razvoju hrvatskog turizma

³⁵ Narod.hr <https://narod.hr/hrvatska/hrvatska-ima-najveci-udio-turizma-u-bdp-u-u-europi-kakve-ce-posljedice-ostaviti-pandemija-koronavirusa> (01.06.2020.)

5. ZAKLJUČAK

Kamping turizam seže daleko u prošlost, ideja takvog putovanja postojala je još u starom vijeku. Kroz vrijeme ovaj oblik turizma se razvijao zajedno s potražnjom. Prvobitna ideja kampiranja je bila povezivanje s prirodom te udaljavanje od svakodnevnog života. Još od industrijske revolucije život je strogo vezan uz urbana područja. Takva područja se povezuju s užurbanim životom te velikim zagađenjem. Iz tog razloga ljudi u svoje slobodno vrijeme žele „pobjeći“ u neke mirnije i čistije dijelove svijeta kako bi postigli unutarnji mir. Kamping se poistovjećuje sa jeftinim načinom putovanja. Ponuda kampova u Hrvatskoj iz godine u godinu raste kao i potražnja za tom vrstom turizma. Iz tog razloga je to postao jedan od najvažnijih vrsta turizma u Hrvatskoj. Osnovna oprema za kampiranje je lako prenosivi šator. Kamping je usko vezan uz prirodu te se uz tu riječ veže boravak u šumi, na otvorenom uz logorsku vatru. Kamping kao takav još uvijek postoji, ali je i prerastao u puno više od toga.

Promjenama želja i potreba potražnje nastao je glamping. Glamping je nasljednik kampiranja u profinjenijem obliku. Sličnosti glampinga i kampiranja uviđaju se u boravku u prirodi, dok je razlika u samoj smještajnoj jedinici. Smještajne jedinice za glamping su puno prostranije i luksuznije opremljene gotovo kao sobe u luksuznim hotelima. Važno je napomenuti da je specifičnost glampinga ekološka osvještenost. Glamping se svrstava u ekoturizam. Ovisnost glampinga o prirodi i prirode o glampingu je neizvjesna. Zbog toga je poanta glampinga uživanje u prirodi bez štetnih utjecaja na nju. Prilikom otvaranja glamping objekta važno je biti inovativan. Odlični glamping objekti diljem svijeta stvoreni su s jedinstvenom idejom i to je ono što ih čini uspješnima.

Glamping je relativno novi trend, pojavio se tek u zadnjih desetak godina. Mnoge države su u tom razdoblju razvile veliku ponudu glampinga te time privlače brojne turiste. Hrvatska zaostaje za konkurentskim zemljama sa svojom glamping ponudom. U zadnjih par godina se glamping ponuda u Hrvatskoj povećala, ali je još dalek put do sustizanja konkurencije.

U Hrvatskoj jednu od prepreka rasta glamping ponude predstavlja nedostatak zakonodavnog okvira. Usprkos svim problemima Hrvatska sa svojom prirodom i kulturnom baštinom ima veliki potencijal za razvoj glampinga te čak i prestizanje konkurencije.

POPIS LITERATURE

KNJIGE I ČLANCI:

Birin, A. (2009) Stanje i perspektiva razvoja kvalitete usluge kampiranja u turizmu Republike Hrvatske, Master thesis, Faculty of Management in Tourism and Hospitality, Opatija, prema: Smolčić Jurdana, D., Milohnić, I., Cvelić–Bonifačić, J. (2009) “The features of the naturist camping market”, Tourism and Hospitality Management

Carter, G. (2011). Camping's Extreme Makeover. Entrepreneur, 39 (8), 58-63.

Cvelić Bonifačić, J. (2011), Kamping, Osnove hrvatskog i europsko kamping turizma, Kamping udruženje Hrvatske, Poreč.

Cvelić Bonifačić, J., Milohnić, I. (2013) Menadžment promjena kamping turizma. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma Pula

Jadrešić V. (2010) Janusovo lice turizma. Zagreb: Plejada d.o.o

Sladoljev, J. (1998), Kamping turizam – priručnik za vlasnike i voditelje kampova, C.A.S.H., Pula.

Vukonić, B., Čavlek, N. (2001) Rječnik turizma. Zagreb: Masmedia.

INTERNET I OSTALI IZVORI:

Arena campsites Dostupno na: <https://www.arenacampsites.com/hr/o-nama> (04.05.2020.)

Camping Adriatic by Valamar Dostupno na: <https://www.camping-adriatic.com/hr/lanterna-kamp-porec/luksuzno-kampiranje/premium-mobilne-kucice> (03.05.2020.)

Camping in parks.eu Dostupno na: <https://www.campinginparks.eu/hr/kamp/camp-plitvice-holiday-resort/15> (01.06.2020.)

Camping Mon Perin Dostupno na: <https://www.camping-monperin.hr/hr> (04.05.2020.)

Dimnik, M. (2016) Our definition of glamping. Dostupno na: <https://www.linkedin.com/pulse/our-definition-glamping-maja-dimnik?trk=mp-readercard>

Glamping Hub: From camping to glamping: History and evolution Dostupno na: <https://glampinghub.com/blog/history-of-glamping/> (03.05.2020.)

Glamping Hub: What's Glamping?, Dostupno na: <https://glampinghub.com/whats-glamping/> (01.06.2020.)

Glamping turizam Dostupno na: <https://www.glamping.com/> (29:04.2020.)

Glamping.com: History of the glamping movement Dostupno na: <https://blog.glamping.com/history-of-the-glamping-movement/> (03.05.2020.)

Inspired camping: How Ecotourism and Glamping Are a Perfect Fit. Dostupno na: <https://www.inspiredcamping.com/ecotourism-and-glamping-with-soul/> (29.04.2020.)

HR turizam: Arena one 99 glamping proglašen najboljim kampom sa glamping ponudom u Hrvatskoj Dostupno na: <https://hrturizam.hr/arena-one-99-glamping-proglasen-najboljim-kampom-sa-glamping-ponudom-u-hrvatskoj/> (04.05.2020.)

Master plan turizma Šibensko-kninske županije (2017) Šibenik, str. 105. Dostupno na: http://sibensko-kninska-zupanija.hr/upload/stranice/2016/07/2016-07-19/214/dokumenti/Masterplan_turizma_SKZ_2.pdf (04.05.2020.)

Narod.hr: Hrvatska ima najveći udio turizma u bdp-u u Europi Dostupno na: <https://narod.hr/hrvatska/hrvatska-ima-najveci-udio-turizma-u-bdp-u-u-europi-kakve-ce-posljedice-ostaviti-pandemija-koronavirusa> (01.06.2020.)

Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi NN 54/2016, Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_06_54_1409.html (29.04.2020.)

Sakáčová, Leci, K. (2013) Glamping- Nature served on silver platter. Diplomski rad. Aalborg University. Dostupno na: <https://projekter.aau.dk/projekter/files/76860450/Glamping.pdf>

Stojnić, T. (2016) Kamping turizam kao dio suvremene turističke ponude. Diplomski rad. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“. Dostupno na: <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu:577/> preview

Travel advisor – kamper i kampiranje Dostupno na: <https://travel-advisor.eu/kamper-i-kampiranje/> (03.05.2020.)

World Toddler: The History of Glamping, Dostupno na: <http://www.worldtoddler.com/2016/02/the-history-of-glamping.html> (01.06.2020.)

Zaton glamping Dostupno na: <https://www.zaton.hr/hr/glamping> (03.05.2020.)

POPIS SLIKA

Slika 1: Craighead Howf's, Škotska	13
Slika 2: Ploča za označavanje glamping objekta	15
Slika 3: Longitude 131, Australija	18
Slika 4: Sandat Glamping Tents, Bali	19
Slika 5: The Highlands, Tanzanija	20
Slika 6: Jack's Camp, Bocvana	21
Slika 7: Whitepod, Švicarska	22
Slika 8: Glamping Ribno, Bled	23
Slika 9: Nomade tudum, Meksiko	24
Slika 10: Maro Premium Village, Kamp Lanterna	26
Slika 11: Mon Perin, Bale	27
Slika 12: Glamping Zaton	28
Slika 13: Glamping – Plitvice Holiday Resort	29
Slika 14: Mini lodge	30
Slika 15: Obonjan	32

POPIS TABLICA

Tablica 1: „7RE-TRENDS kamping proizvod“	9
--	---